

TBMM

(S. Sayısı: 479)

Türkiye Cumhuriyeti ile İrlanda Arasında Gelir ve Sermaye Değer Artış Kazançları Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/689)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1675/995

13/3/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 16/2/2009 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile İrlanda Arasında Gelir ve Sermaye Değer Artış Kazançları Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye ile İrlanda arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Bu unsurlara ilişkin hareketlerin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti ile İrlanda arasında 24 Ekim 2008 tarihinde Dublin’de Gelir ve Sermaye Değer Artış Kazançları Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı, gelir unsurları itibariyle ikamet edilen veya kaynak devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, akit devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer devlet mukimlerinin, o devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin akit devletlerde önlenmesi ile İrlandalı yatırımcılar için Türkiye'nin Türk yatırımcılar için ise İrlanda'nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

1 Mart 2010

Esas No.: 1/689

Karar No.: 41

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 13/3/2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 27/3/2009 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti ile İrlanda Arasında Gelir ve Sermaye Değer Artış Kazançları Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 18/2/2010 tarihli 8 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Anlaşmanın kapsamında bulunan kişiler,
- Taraf ülkelerde Anlaşmanın kapsamında bulunan vergi çeşitleri,
- Değişik kaynaklardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde uygulanacak kurallar,
- Taraf ülkelerden birinde ödenen bir verginin diğer ülkede mahsup edilebilmesi ve şartları,
- Anlaşmanın yürütülmesi için gerekli bilgi ve belgelerin değişimi,
- Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi,

gibi konularda düzenlemeler öngörülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşma ile iki ülke arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesini sağlayacak bir ortamın oluşturulmasının amaçlandığı,
 - İrlanda tarafından Anlaşmanın onay işlemlerinin tamamlandığı, Türkiye tarafından da bir an önce onay işlemlerinin tamamlanmasının önem taşıdığı,
- ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Tekirdağ Milletvekili Necip Taylan'ın Komisyon raporu üzerine özel sözcü olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>
Eskişehir	Karabük	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ufuk Uras</i>	<i>Abdurrezzak Erten</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Ergun</i>	<i>Şaban Dişli</i>	<i>Necip Taylan</i>
Muğla	Sakarya	Tekirdağ

(Bu Raporun Özel Sözcüsü)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İRLANDA ARASINDA GELİR VE SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 24 Ekim 2008 tarihinde Dublin’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İrlanda Arasında Gelir ve Sermaye Değer Artış Kazançları Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması”nın ve eki “Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İRLANDA ARASINDA GELİR VE SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Devlet Bakanı

E. Bağış

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

C. Çiçek

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı V.

H. Çelik

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı V.

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. S. Yazıoğlu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı V.

N. Ekren

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE
İRLANDA ARASINDA
GELİR VE SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI
ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
İRLANDA HÜKÜMETİ**

Gelir ve sermaye değer artış kazançları üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir anlaşma yapmak isteğiyle,

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

Madde 1

KAPSANAN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Akit Devlet tarafından gelir ve sermaye değer artış kazançları üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler de dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelir ve sermaye değer artış kazançları üzerinden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Bu Anlaşmanın uygulanacağı mevcut vergiler:

(a) İrlanda yönünden:

- (i) gelir vergisi;
- (ii) kurumlar vergisi; ve
- (iii) sermaye değer artış kazançları vergisi;

(bundan böyle "İrlanda vergisi" olarak bahsedilecektir);

(b) Türkiye yönünden:

- (i) gelir vergisi (Gelir Vergisi);
- (ii) kurumlar vergisi (Kurumlar Vergisi);

(bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini gerektirmedikçe:
 - (a) "İrlanda" terimi, kıta sahanlığına ilişkin İrlanda mevzuatı uyarınca ve uluslararası hukuka uygun olarak, İrlanda'nın, deniz yatağı, toprak altı ve bunların doğal kaynaklarında haklarını icra edebileceği alan olarak belirlenen veya bundan sonra belirlenecek olan, İrlanda kara suları dışında kalan her türlü alanı kapsar.
 - (b) "Türkiye" terimi, kara suları ve üzerinde bulunan hava sahası dahil olmak üzere, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, bunun yanı sıra uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların aranması, işletilmesi ve korunması amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;
 - (c) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri metnin gereğine göre, İrlanda veya Türkiye anlamına gelir;
 - (d) "Kişi" terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi, bir vakfı (trust) ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsar;
 - (e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
 - (f) "Bir Akit Devlet teşebbüsü" ve "diğer Akit Devlet teşebbüsü" terimleri, sırasıyla, bir Akit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüsü ve diğer Akit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüsü ifade eder;
 - (g) "Uluslararası trafik" terimi, yalnızca diğer Akit Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletmeciliği hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletilerek yapılan her türlü taşımacılığı ifade eder;
 - (h) "Vatandaş" terimi:
 - (i) İrlanda'ya ilişkin olarak, herhangi bir İrlanda vatandaşını ve İrlanda'da yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı, derneği veya diğer bir kuruluşu,

- (ii) Türkiye'ye ilişkin olarak, Türk Vatandaşlık Kanunu gereğince Türk vatandaşlığına sahip olan herhangi bir gerçek kişiyi; ve Türkiye'de yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı veya derneği,

ifade eder;

- (i) "Yetkili makam" terimi;

- (i) İrlanda yönünden, Gelir Komiserlerini veya onların yetkili temsilcilerini;

- (ii) Türkiye yönünden, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini

ifade eder.

2. Anlaşmanın herhangi bir tarihte bir Akit Devlet tarafından uygulanması bakımından, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini gerektirmedikçe, Anlaşmanın uygulandığı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşıyacaktır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, bu Devlet, herhangi bir politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, kuruluş yeri, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan herhangi bir kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle, o Devlette vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

- (a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa, bu kişi, yalnızca kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin mukimi kabul edilecektir;

- (b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi yoksa bu kişi yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

(c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

(d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. Gerçek kişi dışındaki bir kişi 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi etkin yönetim merkezinin bulunduğu Akit Devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi Akit Devletlerin birinde etkin yönetim merkezine diğerinde kuruluş yerine sahip olduğunda, kişinin bu Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Akit Devletin mukimi olduğu hususunu, Akit Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğu işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

(a) yönetim yeri;

(b) şube;

(c) büro;

(d) fabrika;

(e) atölye; ve

(f) maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. Bir Akit Devlette, bu Devlette bulunan deniz yatağı ve toprak altı ile bunların doğal kaynaklarının aranması veya işletilmesi ile bağlantılı kıyı ötesi (offshore) faaliyetlerinde bulunan bir kişinin, bu Akit Devlette bir işyeri vasıtasıyla faaliyette bulunduğu kabul edilecektir.

4. İşyeri terimi aynı zamanda, 6 ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ya da bunlarla bağlantılı gözetim faaliyetlerini kapsar.

5. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

- (a) Teşebbüs tesislerinin, teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın yalnızca depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;
- (b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;
- (c) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;
- (d) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;
- (e) İşe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı nitelik taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;
- (f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca (a) ila (e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak söz konusu faaliyetlerin bir arada yürütülmesi sonucunda işe ilişkin sabit yerde oluşan bütün bu faaliyetlerin hazırlayıcı veya yardımcı nitelikte olması şarttır.

6. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, bir kişi -7 nci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Akit Devlette, diğer Akit Devletin bir teşebbüsü adına hareket ederse, bu teşebbüs, aşağıda belirtilen şartlarla, bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla ilk bahsedilen Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir:

- (a) eğer bu kişi, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, söz konusu kişinin faaliyetleri 5 inci fıkroda belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yapılması durumunda, o fıkra hükümleri uyarınca bu yeri işyeri haline getirmeyen nitelikteki faaliyetlerle sınırlı olmadıkça; veya
- (b) eğer bu kişi, böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mallardan veya ticari eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticari eşya stoku bulundurursa.

7. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

8. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğer için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, söz konusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükarda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım, ormancılık ve balık üretimi ve yetiştiriciliğinde kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık olarak değerlendirilmeyecektir.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklarından elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, söz konusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazancı, yalnızca bu işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, her iki Akit Devlette de bu işyerine atfedilecek kazanç, bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderleri de dahil olmak üzere, işyerinin amaçlarına uygun olan giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. Bir Akit Devlette bir işyerine atfedilebilen kazancın, teşebbüs toplam kazancının muhtelif birimlere paylaşılması esasına göre belirlenmesi mutad olduğu takdirde, 2 nci fıkrada öngörülen hiçbir hüküm, bu Akit Devletin, vergilendirilebilir kazancı mutaden uyguladığı böyle bir paylaşım yöntemi ile belirlenmesine engel olmayacaktır. Bununla beraber, uygulanacak paylaşım yöntemi öyle olacaktır ki, sonuç bu maddede belirlenen prensiplere uygun olacaktır.

5. Bir işyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla hiçbir kazanç atfedilmeyecektir.

6. Bundan önceki fıkraların amaçları bakımından, işyerine atfedilebilen kazançlar, aksine makul ve geçerli bir neden olmadıkça, her yıl aynı yöntemle belirlenecektir.

7. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir veya kazanç unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

ULUSLARARASI TAŞIMACILIK

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir ortak teşebbüse veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. (a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

(b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu şartlar altında, teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar nedeniyle kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazancın diğer Akit Devlette vergilendirilen diğer Devlet teşebbüsünün kazancını içermesi ve aynı zamanda, ilk bahsedilen Devletin kavradığı bu kazancın, iki bağımsız teşebbüs arasında olması gereken koşullar göz önüne alındığında, ilk bahsedilen Devlet teşebbüsünde kendini göstermesi gereken kazanç olması durumunda, diğer Akit Devlet düzeltmenin yerinde olduğu kanaatine varırsa, söz konusu kazanç üzerinden aldığı verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

(a) Türkiye yönünden:

- (i) gerçek lehdar, temettü ödeyen şirketin oy hakkının doğrudan en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket (ortaklık hariç) ise, 5 inci fıkrada belirtildiği gibi Türkiye'de vergiye tabi tutulmuş kazançlardan ödenen temettülerde gayrisafi temettü tutarının yüzde 5 i;
- (ii) gerçek lehdar, temettü ödeyen şirketin oy hakkının doğrudan en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket (ortaklık hariç) ise, gayrisafi temettü tutarının yüzde 10 u;
- (iii) tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15 i;

(b) İrlanda yönünden:

- (i) gerçek lehdar, temettü ödeyen şirketin oy hakkının doğrudan en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket (ortaklık hariç) ise, gayrisafi temettü tutarının yüzde 5 i;
- (ii) tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15 i.

Bu fıkra, içinden temettülerin ödendiği kazançlar yönünden şirketin vergilendirilmesini etkilemeyecektir.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra geliri ödeyen ya da dağıtımını yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören herhangi bir gelir veya dağıtımını ifade eder.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet mukimi olan şirketin kazancı, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden, işyerinin bulunduğu Akit Devlette ve o Devletin iç mevzuat hükümlerine göre vergilendirilebilir; ancak, bu şekilde alınacak vergi kalan kısmın yüzde 5 ini aşmayacaktır.

5. 2 nci fıkranın (a)(i) alt bendinin amaçları bakımından, istisna edilmediğinde ve tam oranlı kurumlar vergisine tabi olduğunda, kazanç Türkiye'de vergiye tabi tutulmuş sayılır.

6. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

7. 4 üncü fıkrâ hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan bir şirket, diğêr Akit Devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğêr Devlet, temettülerin kendi mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde edilmesi ile bu diğêr Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması durumları hariç olmak üzere, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Aynı şekilde bu diğêr Devlet, ödenen temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğêr Devlette elde edilen kazanç veya gelir olup olmadığına bakmaksızın, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden dağıtılmayan kazançlara uygulanan bir vergi alamaz.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğêr Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğêr Devlette vergilendirilebilir:

2. Bununla beraber söz konusu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak faizin gerçek lehdarı diğêr Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

(a) İki yılı aşan bir borç ya da başka alaktan dolayı ödenen veya bir finans kurumu tarafından elde edilen faizlerde, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 u;

(b) Tüm diğêr durumlarda faizin gayrisafi tutarının yüzde 15 i.

3. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, 10 uncu maddede temettü olarak değerlendirilen gelirler hariç olmak üzere, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancına katılma hakkını tanımamasın, her nevi alaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetlerine ilişkin prim ve ikramiyeler dahil, söz konusu menkul kıymet, tahvil veya borç senetlerinden elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra, gelirin doğduğu Devletin kanunlarına göre ikrazat geliri sayılan diğêr bütün gelirleri ifade eder.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğêr Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğêr Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci fıkrâ hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi ya da bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon kayıtları dahil olmak üzere, edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi için veya sınai, ticari veya bilimsel teçhizatın kullanımı ya da kullanım hakkı karşılığında yapılan her türlü ödemeyi ifade eder. "Gayrimaddi hak bedelleri" terimi aynı zamanda, verimliliğe, kullanıma veya tasarrufa bağlı herhangi bir benzer hak ya da varlığından çıkarılmasından doğan gelirleri de kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, söz konusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Gayrimaddi hak bedellerinin, ödemeyi yapan kişinin mukim olduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan yükümlülükle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkranın amaçları bakımından, diğer Akit Devlette yer alan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, değerlerinin büyük bir kısmı doğrudan ya da dolaylı olarak bu diğer Devlette yer alan gayrimenkullerden kaynaklanan hisselerden (hisse senedi ve herhangi bir menkul kıymet dahil) elde edilen kazançları kapsayacaktır.

3. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, 2 nci fıkrada belirtilenler hariç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

4. Bir Akit Devlet teşebbüsünün, uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtalarının veya söz konusu gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağladığı kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

5. Bu maddenin önceki fıkralarında belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

6. 5 inci fıkra hükümleri, bir Akit Devletin:

- (a) iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, diğer Akit Devletin bir mukiminin, ilk bahsedilen Devletin bir mukimi tarafından ihraç edilen hisse senetleri veya tahvilleri elden çıkarmasından sağladığı kazançları;
- (b) diğer Akit Devletin bir mukimi olan ve söz konusu varlığın elden çıkarılmasından hemen önceki 3 yıllık süre içerisinde herhangi bir tarihte ilk bahsedilen Devletin mukimi durumunda olan bir gerçek kişinin bu diğer Devletin mukimi olmadan önce sahip olduğu herhangi bir varlığın elden çıkarılmasından sağladığı kazançları

kendi kanunlarına göre vergilendirme hakkını etkilemeyecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devlet mukiminin serbest meslek hizmetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber bu hizmet veya faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

- (a) bu kişi, bu diğer Akit Devlette, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip ise; veya
- (b) bu kişi, bu diğer Devlette, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla, oniki aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha uzun bir süre kalırsa,

söz konusu gelir aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda, olayına göre, ya yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen gelir, ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde icra edilen hizmet veya faaliyetlerden elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün serbest meslek hizmetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, bu hizmet veya faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

- (a) teşebbüs, bu hizmet veya faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Akit Devlette bir işyerine sahip olursa; veya

- (b) hizmetlerin veya faaliyetlerin diğ er Devlette icra edildiğ i sũ re veya sũ relerin toplamı , oniki aylık herhangi bir kesintisiz dũ nemde 183 gũ n ya da daha fazla ise,

sũ z konusu gelir aynı zamanda bu diğ er Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Bũ yle bir durumda, olayına gũ re, ya yalnızca sũ z konusu iş yerine ya da yalnızca bu diğ er Devlette icra edilen hizmet veya faaliyetlere atfedilebilen gelir bu diğ er Devlette vergilendirilebilir. Her iki durumda da teş ebbũ s, sũ z konusu gelir bu teş ebbũ sũ n diğ er Devlette bulunan iş yerine atfedilebilen bir gelirmiş gibi, bu diğ er Devlette 7 nci madde hũ kũ mlerine gũ re vergilendirilmeyi tercih edebilir. Bu tercih, diğ er Devletin, sũ z konusu gelir ū zerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

3. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, ū zellikle bađ ımsız olarak yũ rũ tũ len bilimsel, edebi, sanatsal, eđ itici veya ū ğ retici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mũ hendislerin, mimarların, diş çilerin ve muhasebecilerin bađ ımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞ IMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 21 inci maddelerin hũ kũ mleri saklı kalmak ū zere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiđ i ū cret, maaş ve diğ er benzeri gelirler, bu hizmet diğ er Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğ er Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sũ z konusu gelir bu diğ er Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fı kra hũ kũ mlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğ er Akit Devlette ifa ettiğ i bir hizmet dolayısıyla elde ettiğ i gelir, eđ er:

- (a) Gelir elde eden kiş i, diğ er Devlette, bu Devletin ilgili mali yılı iē inde baş layan veya biten herhangi bir oniki aylık dũ nemde bir veya bir kaē seferde toplam 183 gũ nũ ař mayan bir sũ re kalırsa, ve
- (b) Ū deme, diğ er Devletin mukimi olmayan bir iş veren tarafından veya bũ yle bir iş veren adına yapılırsa, ve
- (c) Ū deme, iş verenin diğ er Devlette sahip olduđ u bir iş yerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından, uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtasında ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, bu Akit Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

YÖNETİCİLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devletin mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının veya bir müzisyenin ya da bir sporcunun diğer Akit Devlette bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği şahsi faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisi adına değil de bir başkası adına tahakkuk ederse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı ya da sporcunun bir Akit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelire, bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin veya mahalli idarelerinin kamusal fonlarından karşılanması halinde 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda söz konusu gelir, yalnızca sanatçı veya sporcunun mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI VE DÜZENLİ ÖDEMELER

1. 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler ile bu mukime yapılan düzenli ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.
2. "Düzenli ödeme" terimi, para veya parayla ölçülebilir bir menfaat karşılığında, tam ve yeterli bir ödemede bulunma yükümlülüğüne bağlı olarak, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek belirli bir meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU HİZMETİ

1. (a) Bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından yapılan ve emekli maaşı dışında kalan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.
(b) Bununla beraber, hizmet diğer Devlette ifa edilirse ve gerçek kişi bu diğer Devletin bir mukimi ise, söz konusu ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler yalnızca diğer Akit Devlette vergilendirilecektir. Ancak, bu kişinin;
 - (i) bu Devletin bir vatandaşı olması; veya
 - (ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek amacıyla bu Devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olmasızorunludur.
2. (a) Bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.
(b) Bununla beraber, gerçek kişinin diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, söz konusu emekli maaşı yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı olarak verilen hizmetler karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRENCİLER

Bir Akit Devleti ziyareti sırasında veya ziyaretinden hemen önce diğer Akit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere, geçimini, öğrenimini veya mesleki eğitimini sağlayabilmesi için bu Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRETİM GÖREVLİLERİ

1. Bir Akit Devleti, bu Devletteki bir üniversite, yüksekokul, okul veya diğer bir eğitim kurumunda öğretim veya araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre için geçici olarak ziyaret eden ve bu ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Akit Devletin mukimi olan bir öğretmen veya öğretim görevlisinin, söz konusu öğretim veya araştırma karşılığında ilk bahsedilen Akit Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, ilk bahsedilen Akit Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir profesör veya öğretmenin, özellikle belirli kişi ya da kişilerin menfaatlerine yönelik olarak yürütülen araştırma karşılığında elde ettikleri gelire, bu maddenin önceki hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 22

DİĞER GELİRLER

1. Bir Akit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan gelirin gerçek lehdarı, diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve gelirin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu gelire 1 inci fıkraya hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 23

ÇIFTE VERGİLENDİRMEİN ÖNLENMESİ

1. İrlanda dışındaki bir ülkede ödenen verginin İrlanda vergisinden mahsubunu düzenleyen İrlanda mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere (burada öngörülen genel prensibi etkilememek şartıyla):

- (a) Türkiye'deki kaynaklardan elde edilen kazanç, gelir veya değer artış kazançları üzerinden, Türk mevzuatına göre ve bu Anlaşmaya uygun olarak doğrudan veya tevkifat suretiyle ödenen Türk vergisinin (temettüler yönünden, içinden temettünün ödendiği kazancın vergisi hariç), Türk vergisinin hesaplandığı aynı kazanç, gelir veya değer artış kazançlarına ilişkin olarak hesaplanan her türlü İrlanda vergisinden mahsubuna müsaade edilecektir.
- (b) Türkiye mukimi olan bir şirket tarafından, İrlanda mukimi olan ve temettüyü ödeyen şirketin doğrudan veya dolaylı olarak oy gücünün yüzde 10 unu veya daha fazlasını kontrol eden bir şirkete ödenen temettüler açısından, mahsupta (a) bendi hükümleri gereğince mahsup edilebilen Türk vergisine ilave olarak), içinden temettünün ödendiği kazançla ilişkin olarak şirket tarafından ödenen Türk vergisi dikkate alınacaktır.

2. Türkiye dışındaki bir ülkede ödenen verginin Türk vergisinden mahsubunu düzenleyen Türk mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere, bir Türkiye mukiminin İrlanda'daki kaynaklardan elde ettiği gelir (kazançlar ve vergiye tabi gelirler dahil) üzerinden İrlanda mevzuatına göre ve bu Anlaşmaya uygun olarak ödenen İrlanda vergisinin, söz konusu gelir üzerinden alınacak Türk vergisinden mahsubuna müsaade edilecektir. Bununla beraber bu mahsup, söz konusu gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan Türk vergisi miktarını aşmayacaktır.

3. 1 inci ve 2 nci fıkraların amaçları yönünden, bir Akit Devlet mukiminin sahip olduğu ve diğer Akit Devlette bu Anlaşmaya uygun olarak vergilendirilebilen kazanç, gelir ve değer artış kazançlarının, bu diğer Akit Devletteki kaynaklardan elde edildiği kabul edilecektir.

4. Bu Anlaşmanın herhangi bir hükmü uyarınca, bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen gelir bu Devlette vergiden istisna edilirse, bu Devlet, bu mukimin geriye kalan geliri üzerinden alınacak vergi miktarını hesaplarken, istisna edilmiş olan geliri de dikkate alabilir.

5. Gelir veya kazanç bu Anlaşmanın herhangi bir hükmü uyarınca bir Akit Devlette kısmen veya tamamen vergi dışında tutulursa ve gerçek kişi, diğer Akit Devletin yürürlükteki mevzuatı uyarınca söz konusu gelir veya kazancın tamamı üzerinden değil de bu diğer Devlete gönderilen veya bu diğer Devlette elde edilen kısmı üzerinden vergiye tabi tutulursa, bu Anlaşma uyarınca ilk bahsedilen Devlette yapılacak indirim, yalnızca diğer Devlete gönderilen veya bu diğer Devlette elde edilen gelir veya kazançta uygulanacaktır.

Madde 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatanadaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatanadaşlarının aynı koşullarda, özellikle mukimlik yönünden, karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, diğer Devlette, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 6 ncı fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, söz konusu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı koşullarda indirilebilecektir.

4. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin diğer benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden veya buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu maddede yer alan hiç bir husus, Akit Devletlerden herhangi birinin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini, diğer Akit Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

Madde 25

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen çözüm yollarıyla bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumu 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde yapılmalıdır.
2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulur ancak kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamaz ise, Anlaşmaya ters düşen vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşma yoluyla konuyu çözmeye gayret sarf edecektir. Anlaşmaya varılan her husus, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen zamanaşımı sürelerine bakılmaksızın uygulanacaktır.
3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddüdü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir.
4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan haberleşebilirler.

Madde 26

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi ile veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece Akit Devletler, politik alt bölümleri veya mahalli idareleri adına alınan her tür ve tanımdaki vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin uygulanması veya idaresi ile ilgili olduğu düşünülen bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci ve 2 nci maddelerle sınırlı değildir.

2. Bir Akit Devlet tarafından 1 inci fıkra uyarınca alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca birinci fıkrada bahsedilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da kovuşturmasıyla veya bu hususlardaki itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) veya bunları denetlemekle görevli olan kişilere verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri hiçbir surette bir Akit Devleti:

- (a) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idari uygulamalarına aykırı idari önlemler alma;
- (b) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- (c) herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

4. Bir Akit Devlet tarafından bu madde uyarınca bilgi talep edilmesi durumunda, diğer Akit Devlet, kendi vergi amaçları yönünden bu bilgilere ihtiyacı olmasa bile, talep edilen bilgiyi sağlamak için kendi bilgi toplama yöntemlerini kullanacaktır. Önceki cümlede yer alan yükümlülük, 3 üncü fıkradaki sınırlamalara tabi olmakla birlikte, bu sınırlamalar hiçbir surette bir Akit Devlete, yalnızca ulusal çıkarları olmadığı gerekçesiyle bilgi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

5. 3 üncü fıkra hükümleri hiçbir surette bir Akit Devlete, bilginin bir banka, diğer finansal kurum, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişinin sermaye payları ile ilgili olması nedeniyle bu bilgiyi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

Madde 27

DİPLOMATİK TEMSİLCİLER VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomatik temsilciler veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Her bir Akit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğer Akit Devlete bildirecektir.
2. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri:

(a) İrlanda'da:

- (i) Gelir ve değer artış kazançları vergisi bakımından, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan herhangi bir tarhiyat yılı için;
- (ii) Kurumlar vergisi bakımından, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan herhangi bir mali yıl için;

(b) Türkiye'de:

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemi için;

uygulanacaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Her bir Akit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıllık bir süreden sonraki herhangi bir tarihte, en az 6 ay önce, diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

Bu durumda Anlaşma:

(a) İrlanda'da:

- (i) gelir ve değer artış kazançları vergisi bakımından, söz konusu fesih ihbarnamesinde belirtilen tarihi takip eden yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan herhangi bir tarhiyat yılı için;

- (ii) kurumlar vergisi bakımından, söz konusu fesih ihbarnamesinde belirtilen tarihi takip eden yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan herhangi bir mali yıl için;

(b) Türkiye'de:

söz konusu fesih ihbarnamesinde belirtilen tarihi takip eden yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemleri için;

hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türk ve İngiliz dillerinde, ikişer nüsha halinde, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere 24 Ekim 2008 tarihinde, Dublin'de düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

İRLANDA
ADINA

Brian LENIHAN
Maliye Bakanı

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile İrlanda arasında Gelir ve Sermaye Değer Artış Kazançları Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının imzalanması sırasında, imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu hususunda anlaşmaya varmışlardır:

1. 10 uncu madde ile ilgili olarak (Temettüler)

3 üncü fıkraya ilişkin olarak, Türkiye açısından "temettüler" terimi, yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsamaktadır.

2. 25 inci madde ile ilgili olarak (Karşılıklı Anlaşma Usulü)

2 nci fıkra ile ilgili olarak, Türkiye açısından, mükellefin karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, vergi idaresinin karşılıklı anlaşma sonucunu kendisine tebliğ etmesinden sonraki 1 yıllık süre içerisinde talep etmek zorunda olduğu anlaşılmaktadır.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokol'ü imzaladılar.

Türk ve İngiliz dillerinde, ikişer nüsha halinde, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere 24 Ekim 2008 tarihinde, Dublin'de düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA**

**Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı**

**İRLANDA
ADINA**

Brian Lenihan

**Brian LENIHAN
Maliye Bakanı**

